

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Üçüncü İnikat

12 . XI . 1954 Cuma

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	58	6. — Sualler ve cevaplar	59
2. — Havale edilen kâğıtlar	58	A — Şifahi sualler	59
3. — Riyaset Divanının Heyeti Umumiyeye mâruzatı	58	1. — Manisa Mebusu Muhlis Tümay'ın, yurdumuzda halen kaç şeker fabrikası tarafından ne miktarda şeker yapıldığına, istihsalin ihtiyacımızı karşılayıp karşılamadığına ve Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerimizde son günlerde görülen şeker darlığının sebeplerine dair İktisat ve Ticaret ve İşletmeler vekillerinden şifahi suali (6/6)	59:60
1. — Diyarbakır Mebusu Eyüp Şahin'in, vefat ettiğine dair Başvekâlet tezkeresi (3/87)	58:59	2. — Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, geçinme endeksleri ve toptan eşya fiyatlarının memleketimizde ve dünyada 1953 yılı başından 1954 yılı beşinci ayma kadar takibettikleri seyre ve bu fiyatların 1951 - 1954 yıllarındaki artış ve eksiliş nispetlerine dair İktisat ve Ticaret Vekilinden şifahi suali (6/7)	60
4. — Hindistan Parlâmento Heyetinin Meclisi ziyareti	59	3. — Balıkesir Mebusu Halil İmre'nin, mesken ve iş yerleri kiralari ve devlet dairelerinin ve iktisadi devlet teşekkülleri ile müesseselerinin bir yerde toplanması hakkında Adliye, İktisat ve Ticaret, İşletmeler ve Maliye vekillerinden olan sualine İşletmeler Vekili Fethi Çelikkbaş'ın şifahi cevabı (6/8)	60:61
5. — Muvakkat encümen kurulması	59		
1. — 2624 sayılı Kanun hükümlerine göre istihdam edilen orta tahsil yardımcı öğretmenliklerinde geçen hizmetlerin, 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesinde bahsedilen «Aylık ücretli, sürekli vazifeler» meyanında bulunup bulunmadığının tefsirine dair Başvekâlet tezkeresinin görüşülmesi için muvakkat bir encümen kurulması (3/88)	59		
2. — Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 23 ncü maddesi şumulüne girip girmediğinin tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresinin görüşülmesi için muvakkat bir encümen kurulması (3/42)	59		

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Birinci Celse

Atatürk'ün ölüm yıl dönümü münasebetiyle hâtrâsına hürmeten beş dakika ayakta saygı duruşunda bulunuldu.

Encümenler seçimi için reyler toplandı. Celseye fâsıla verildi.

İkinci Celse

Encümenler seçiminin neticeleri tebliğ olundu.

Almanya'ya gitmiş olan Millî Müdafaa Vekili Etem Menderes'in dönüşüne kadar kendi

sine Devlet Vekili ve Başvekil Yardımcısı Fatin Rüşti Zorlu'nun vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi okundu.

12. XI. 1954 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili
Kayseri Mebusu
Fikri Apaydın

Kâtip
Antalya Mebusu
Attilâ Konuk

Kâtip
Kayseri Mebusu
İbrahim Kirazoğlu

2. — HAVALE EDİLEN KAĞITLAR

Teklifler

1. — Manisa Mebusu Muammer Alakant'ın, askerlik hizmetinde geçen zamanlarının bir kısmının terfi müddetlerine mahsubedilmemesi ve kadrosuzluk sebepleri ile terfi edemiyen hâkimler hakkında kanun teklifi (2/34) (Adliye, Maliye ve Bütçe encümenlerine)

2. — Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun, Millî Korunma Kanununun 6084 sayılı Kanunla değiştirilen 30 ncu maddesinin tadili hakkında kanun teklifi (2/35) (Ticaret, Dahiliye, Adliye ve Bütçe encümenlerine)

Tezkereler

3. — 2624 sayılı Kanun hükümlerine göre istihdam edilen orta tahsil yardımcı öğretmenliklerinde geçen hizmetlerin, 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesinde bahsedilen «Aylık ücretli, sürekli vazifeler» meyanında bulunup bulunmadığının tefsirine dair Başvekâlet tezkeresi (3/88)

4. — Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 23 ncu maddesi şümulüne girip girmediğinin tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/42)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

REİS — Reisvekili Fikri Apaydın

KÂTIPLER : Attilâ Konuk (Antalya), İbrahim Kirazoğlu (Kayseri)

REİS — Celseyi açıyorum.

3. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — Diyarbakır Mebusu Eyüp Şahin'in vefat ettiğine dair Başvekâlet tezkeresi (3/87)

REİS — Diyarbakır Mebusu Eyüp Şahin'in vefatına dair Başvekâlet tezkeresini okutuyorum.

26. X. 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Diyarbakır Mebusu Eyüp Şahin'in otomobil kazası neticesinde 4. VIII. 1954 tarihinde vefat ettiği, Dahiliye Vekâletinden alınan 16. IX. 1954

tarih ve 23302-64/11070 sayılı tezkerede bildirilmiştir.

Teessürle arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

REİS — Arkadaşımızın hâtırasına hürmeten Meclisi Âliyi iki dakikalık ihtiram duruşuna davet ediyorum.

(İki dakika ihtiram duruşu yapıldı)

4. — HİNDİSTAN PARLAMENTO HEYETİNİN MECLİSİ ZİYARETİ

(Büyük Millet Meclisinin dâvetlisi olarak memleketimize teşrif etmiş olan Hindistan Parlâmento Heyeti kordiplomatlara ait locaya geldiler ve Meclis âzaları tarafından alkışlandılar).

REİS — Büyük Millet Meclisinin dâvetlisi

olarak Hindistan Parlâmentosundan bir heyet memleketimize ve bu anda Meclisimize teşrif etmiş bulunmaktadırlar. Kendilerine Büyük Millet Meclisi adına hoş geldiniz derim. (Alkışlar).

5. — MUVAKKAT ENCÜMEN KURULMASI

1. — 2624 sayılı Kanun hükümlerine göre istihdam edilen orta tahsil yardımcı öğretmenliklerinde geçen hizmetlerin, 5434 sayılı Kanununun geçici 65 nci maddesinde bahsedilen « Aylık ücretli, sürekli vazifeler » meyanında bulunup bulunmadığının tefsirine dair Başvekâlet tezkeresinin görüşülmesi için muvakkat bir encümen kurulması (3/88)

2. — Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 23 ncü maddesi şümulüne girip girmediğinin tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresinin görüşülmesi için muvakkat bir encümen kurulması (3/42)

REİS — Havale edilen kâğıtlar arasında :

2624 sayılı Kanun hükümlerine göre istihdam edilen orta tahsil yardımcı öğretmenliklerinde ge-

çen hizmetlerin, 5434 sayılı Kanunun geçici 65 nci maddesinde bahsedilen « aylık ücretli sürekli vazifeler » meyanında bulunup bulunmadığının tefsiri hakkındaki tezkere ile,

Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 23 ncü maddesi şümulüne girip girmediğinin tefsirine dair Başvekâlet tezkereleri vardır.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu muvakkat bir encümende tetkik edildiğinden, bu iki tefsir talebini müzakere etmek üzere, Dahilî Nizamname gereğince, Vekâletlerle mütenazır encümenlerden birer âza alınmak suretiyle muvakkat bir encümen teşkili hususunu reynize arz ediyorum. Vekâletlerle mütenazır encümenlerden mürekkep olmak üzere bir encümen teşkili hususunu kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

6. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — ŞİFAHİ SUALLER

1. — Manisa Mebusu Muhlis Tümay'ın, yurdumuzda halen kaç şeker fabrikası tarafından ne miktarda şeker yapıldığına, istihsalin ihtiyacımızı karşılayıp karşılamadığına ve Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerimizde son günlerde görülen şeker darlığının sebeplerine dair İktisat ve Ticaret ve İşletmeler vekillerinden şifahi suali (6/6)

REİS — Suali okuyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Reisliğine Aşağıda yazılı soruların; Sayın İşletme ve

Ekonomi ve Ticaret vekilleri tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına tavassutlarını saygı ile rica ederim.

Manisa Mebusu
Muhlis Tümay

1. Yurdumuzda halen kaç şeker fabrikası tarafından ne miktar şeker yapılmaktadır? Bu fabrikaların şeker imal kapasiteleri ne kadardır?

2. Halkımızın senelik şeker istihlâk vasatısı ne kadardır? Fabrikalarımız ihtiyacın ne miktarını karşılayabilmektedir?

Dışardan ne miktar ve ne değerde şeker ithal edilmektedir?

3. Ankara, İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerimizde son günlerde görülen ve duyulan şeker darlığının sebepleri nedir?

Bu darlığı önlemek üzere Hükümetçe alınan ve düşünülen tedbirler nelerdir?

MUHLİS TÜMAY (Manisa) — Söz istiyorum.

REİS — Buyurun.

MUHLİS TÜMAY (Manisa) — Muhterem arkadaşlar, şimdi itilamıza arz edilmiş bulunan sözlü sorumu Haziran ayı içinde Meclis Riyasetine takdim etmiştim. Aradan geçen zaman zarfında Hükümetimiz tarafından alınmış bulunan tedbirler ve yeni kurulmuş bulunan fabrikaların faaliyete geçmeleri eski fabrikaların şeker istihsaline başlamış bulunmaları dolayısıyla bu darlık ortadan kalkmış bulunmaktadır.

MUAMMER ALAKANT (Manisa) — Sual enteresandır, kalsın..

MUHLİS TÜMAY (Devamla) — Onu Meclis takdir buyurur.

Bu itibarla bendenizin görüşüne göre سوال sebep ve yeri kalmamıştır. Geri alıyorum.

ŞEFİK BAKAY (Kırklareli) — Biz takabül ediyoruz.

REİS — Sual sahibi geri istediğine göre, usulen geriveriyoruz.

2. — *Kocaeli Mebusu Ekrem Alican'ın, geçinme endeksleri ve toptan eşya fiyatlarının memleketimizde ve dünyada 1953 yılı başından 1954 yılı beşinci aynaya kadar takibettikleri seyri ve bu fiyatların 1951 - 1954 yıllarındaki artış ve eksiliş nispetlerine dair İktisat ve Ticaret Vekilinden şifahi suali (6/7)*

REİS — Ekrem Alican buradalar mı? (Yok sesleri) Soru sahibi arkadaşımız bulunmadıkları için Dahili Nizamname gereğince gelecek inikada kalmıştır.

3. — *Balıkesir Mebusu Halil İmre'nin, mesken ve iş yerleri kiralari ve devlet dairelerinin ve iktisadi devlet teşekkülleri ile müesseselerinin bir yerde toplanması hakkında Adliye, İktisat ve Ticaret, İşletmeler ve Maliye vekillerinden olan sualine İşletmeler Vekili Fethi Çeliklebaş'ın şifahi cevabı (6/8)*

REİS — Halil İmre buradalar mı? (Burada sesleri) Suali okutuyorum:

14. VI. 1954, Ankara

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine

Mesken ve iş yerleri kiralari ile devlet dairelerinin ve iktisadi devlet teşekkülleri ve müesseselerinin bir yere toplanması hakkında sözlü soru

1. Millî Korunma Kanununun kiralara dair maddesinin tedricen kaldırılmasının müzakere-leri sırasında bu ilganın, kiracı ile mal sahipleri münasebetlerine olduğu kadar, meskensizler ve muayyen bir yerde kira ile iş yeri tesis etmiş bulunanlar üzerinde yapacağı aksi tesirler dikkatten uzak tutulmuşarak, bu maddenin ilgasından mütevellit hukuk kifayetsizliğinin süratle doldurulması hususunda hükümetin dikkati çekilmiş, o zamanki Ekonomi ve Ticaret Vekili de bilhassa ticarethane ve (Fond de commerce) mevuzunda endişelere iştirak etmiş idi.

Filhakika 6084 sayılı Kanuna göre 1. I. 1955 ten itibaren ticarethaneler, 1. VI. 1955 te de meskenler tamamen Borçlar Kanununun umumi hükümlerine avdet etmiş olacaktırdır. Bundan bilhassa bu devrin iktisadi şartları içinde şayanı dikkat ve mucibi endişe haller ve vaziyetler tevellüdedebileceğine dair emareler şimdiden müşahade edilmektedir.

Hükümetimizin 1955 yılı başına kadar kiracı ile mal sahipleri münasebetlerini tanzim edici bir kanun hazırlamayı düşünüp düşünmediğinin beyanını,

2. Memleketimizde bir mesken meselesi mevcut olduğu malûmdur. Yeni inşaatın vergi muafiyeti, bol ve ucuz kredi, inşaat malzemesinin ithal imkânlarının genişletilmesi, hep bu meselenin halline mütedair kanun ve idare tedbirleridir. Hükümetin bu şükre şayanı gayret ve tedbirleri yanında devlet daire ve iktisadi devlet teşekkülleri ve müesseselerinin, bu memleket idare ve halkın ihtiyaç ve tedbirleri ile ve bu memleketin umumi hayatı ile külliyyen alâkasız imişler gibi, bu devlet politikasını ihlâl edecek sûretle mahalleler arasında, şehrin en mutena yerlerinde, mesken politikamızın bütün imkânlarından istifade ile inşa edilmiş ev ve apartmanlara yerleşmekte tehâlük göstermeleri teessürle dikkati çekmektedir. Daireler ve bilhassa iktisadi devlet

teşekkülleri ve müesseseleri, çalışma yeri hususunda, bu devlet ve memleketin imkân ve ihtiyaçlarına takdir etmez bir surette bol para ile geniş ve lüks ev ve apartmanlara heves etmektedirler. Bunların emsali kolaylıkla sıralanabilir. Şehrin sokaklarında servis servis dağılmış bulunan bu dairelerin (tesis maksat ve mucip sebepleri üzerinde türlü mülâhazalar mahfuz olmasına rağmen) Namık Kemal mahallesinde D tipi denilen blokta toplanmasında hem fayda, hem de zaruret vardır.

Hükümetimizin, Adliye, Ticaret, İşletmeler ve Maliye vekâletleri gibi muhtelif vekâletlerini alâkadar eden bu müşahade ve endişelerimin Hükümetçe sözlü olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Hürmetlerimle.

Balıkesir Mebusu
Halil İmre

REİS — Efendim, sual yalnız İşletmeler Vekiline müteveccih değildir, Adliye, İktisat ve Ticaret ve Maliye vekillerine de müteveccihdir. İşletmeler Vekili kendilerine ait kısma cevap vermeye hazırdırlar. (Versin sesleri).

İşletmeler Vekili, buyurun.

İŞLETMELER VEKİLİ FETHİ ÇELİKBAŞ
(Burdur) — Muhterem arkadaşlar, sual Sayın

Reisin de tebarüz ettirdikleri veçhile, mütaadit vekil arkadaşlara teveih edilmiş bulunmaktır. Bendeniz sadece, genişçe olan sual takdirinden İşletmeler Vekâletine taallük eden kısımlara arzı cevap edeceğim.

İşletmeler Vekâletine bağlı bulunan sekiz umum müdürlük tarafından şehrin muhtelif yerlerinde kiralanmış olan yerlere (581 018) lira kira ödenmektedir. Namık Kemal mahallesinde bir kısım yerlerin vekâletlere tahsis edilemeyeceğine ve esasen diğer mahaller hakkında bugün böyle bir tahsis imkânı olmadığına göre, bu hususta arz edilecek bir cevap olmayacaktır. Mâruzatım bu kadardır.

REİS — Diğer vekiller de suallerinize cevap arz edecektir, ondan sonra zatiâliniz toptan konuşursunuz, muvafık mı efendim?

HALİL İMRE (Balıkesir) — Muvafık efendim.

REİS — Adliye, Ticaret ve Maliye vekilleri filhal Mecliste bulunmadıkları için sualinizi gelecek inikada talik ediyoruz.

Ruznamede görüşülecek başka madde yoktur. On beş Kasım Pazartesi günü saat on beşte toplanılmak üzere inikada son veriyorum.

Kapanma saati - 15,15

